

Forfatter: Ingemann, B. S.

Titel: Udrag fra Valdemar Seier

Citation: Ingemann, B. S.: "Valdemar Seier", i Ingemann, B. S.: *Valdemar Seier*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1987, s. 549. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ingemann02-shoot-idm140036554687504/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Valdemar Seier

- 40 *Barbarisme*: ulatinsk, danskpåvirket udtryk. – *hvis han ...*: referat af Hartpestrængs lægebog, citeret i Nyerup: *Udsigt* s. 332f.
- 41 *de hellige Naandemidler*: sakramenterne, her den sidste olie og nadveren. – *skuffende*: bedrageriske, fejlagtige.
- 45 *Herren gav ...*: citat fra Jobs Bog 1,21.
- 46 *Requiem*: (lat.) messe for den døde. – *Indskrift ...*: Ingemann kan have kendt denne indskrift, som stammer fra 1500-tallet, fra Erich Pontoppidan: *Annales Ecclesie Danicæ ...*, 1, 1741, s. 615f.
- 47 *Bijant*: kostbart silkestof.
- 48 *udslette*: uddele. – (Barne-)Smider: smykker af metal.
- 49 *Gilde*(nes): broderskab med en række økonomiske og sociale funktioner. – *Skrædherer*: ledere; *Skræa* betyder vedrægt.
- 50 (Krigs)styr: skat.
- 52 *Trendse*: hovedtøj til hest. – *Kaptun*: grime.
- 53 *Stallare*: hofembetsmand med ansvar for kongens stalde, rejser osv.
- 56 *fortalte*: bagtalte.
- 57 *sit halve Enkemandsstod*: sin forlovedes død.
- 58 *afsee*: undvære.
- 60 *bestaa*: holde stand, klare sig.
- 61 *mærkelig*: mærkbart. – *Kolden*: koldfeber, sygdom med feberanfald vekslende med feberfri perioder.
- 63 *kunstig*: kunstfærdig.
- 64 *Hælsot*: dødelig sygdom.
- 66 *vor Sjæl*: hvad vi har fortjent. – *den ... som er Lysen og Væsen*: Jesus, hentydning til Jhs 8,12 og 14,6.
- 70 *canoniseret*: optaget på den officielle liste over helgener. – *Régi Valdemaro Hido familiaris*: (lat., Hido dvs. secundo) kong Valdemar II's fortrolige. Ingemann kan have kendt betegnelsen fra Erich Pontoppidan: *Annales Ecclesie Danicæ ...*, 1, 1741, s. 616.
- 72 *at slaa en Konge ihjel*: der hentydes til drabet på kong Niels 1134.
- 76 *Sjælegave*: gave, en døende giver til kirkelige formål til gavn for sin sjæls frelse.
- 77 *løfte den første Steen ...*: hentydning til Jhs. 8,7.
- 78 *Ribe*: Denne (ganske uholdbare) etymologi har Ingemann sandsynligvis fra Terpager: *Ribe Cimbricæ Descriptio*, 1736, s. 4.
- 79 *vor Fruekirke ...*: domkirken. – *Kosborg, Ribehuus*: Slottet skal være opført ca. 1100. Det ødelagdes i løbet af 1600-tallet. Oplysningen om navnet Kosborg findes hos Terpager s. 33.
- 80 *Erkeæggen ...*: den ledende præst og andre embedsmænd i domkapitlet. – *Regularis*: (lat.) kanniker, der lever helt i overensstemmelse med de klosterlige regler. – *Secularis*: (lat.) kanniker, der på et eller flere punkter ikke er forpligtet af reglerne. – *alle Byens Gilder ...*: gilderne optog forskellige grupper borgere, ofte fra bestemte erhverv, jf. Terpager s. 418ff. – *Peblinge*(gildet): de yngste elever i domskolen.
- 81 *hvori han sædvanlig er afbildet*: jf. Memo Haas' stik af Valdemar fra 1771.